

ՆՈՐ ԳԻՐՔ

ՄԿՐՏԻՉ ԳՐԱԲՍԿՈՒ
«ՀԱՎԵՐԺԱՊՏՈՒՅՏԸ»
ԸՆԹԵՐՑՈՂԻ ՍԵՂԱՆԻՆ

Լույս է տեսել մեր հայրենակից, Հայաստանում հայտնի ու բազմա-վաստակ բժիշկ, իսկ վերջին շրջանում նաև ճանաչում գտած բանաստեղծ ու թարգմանիչ Մկրտիչ Գրաբսկու չորրորդ «Հավերժապտույտ» բանաստեղծական ժողովածուն (Երևան, «Տիգրան Մեծ» հրատարակչություն):

Մկրտիչ Գրաբսկին ծնվել է Նինոծմինդայի Հեշտիա գյուղում, 1948 թվականին: Հեշտիայի միջնակարգ դպրոցն ավարտելուց հետո ընդունվել է Երևանի պետական բժշկական համալսարան: Հիպոկրատի երդմանը հավատարիմ, բժշկական իր բազմամյա գործունեության ընթացքում (Զինվորական բժիշկ, Նինոծմինդայի Գոնդուրա գյուղի հիվանդանոցի գլխավոր բժիշկ, Բոգոզանովկայի շրջանային պոլիկլինիկայի վարիչ, Մոսկվայի առաջին բժշկական ինստիտուտի կլինիկական օրդինատոր, Սիրիայի Հալեպ քաղաքի խորհրդային բժշկական կենտրոնի ավագ բժիշկ, Երևանի «Էրեբունի» կլինիկական հիվանդանոցի վերակենդանացման բաժնի ռեանիմատոլոգ եւ ինտենսիվ թերապիայի բաժնի վարիչ, Հայաստանի Պաշտպանության նախարարության կենտրոնական կլինիկական հոսպիտալի բուժական ծառայության պետ, Հայաստանի Առողջապահության Ազգային ինստիտուտի առողջապահության կառավարման եւ կազմակերպման բաժնի գիտական ղեկավար, ընտանեկան բժշկության կենտրոնի տնօրեն, Առողջապահության նախարարության հիվանդանոցային բուժօգնության բաժնի պետ եւ այլն) հեղինակել է բժշկագիտական արժեքավոր աշխատություններ ու հոդվածներ: Այսօր նա բժշկական գիտությունների թեկնածու է, Երևանի «Կուրորտաբանության եւ ֆիզիկական բժշկության գիտահետազոտական ինստիտուտ» տնօրենի բուժական գծով խորհրդակցական:

Մկրտիչ Գրաբսկին, հայաստանյան գրականագետների ճանաչման, իր ուրույն խոսքն է բերել ու բերում նաև հայ գրական անդամատանում: Նրա առաջին «Շրջայց» բանաստեղծական ժողովածուն հրատարակվել է 2014 թվականին, որին հաջորդել են, «Ինքնավերժանումը» (2017թ.), «Իմաստավորումը» (2018թ.), «Հավերժապտույտը» (2019թ.), ինչպես նաև 2019-ին լույս տեսած «Յամուր» վեպը՝ ժամանակակից անվանի դերասան ու գրող Գիվի Սիխարուլիձեի վրացերեն թարգմանությամբ:

«Հավերժապտույտ» ժողովածուի մեջ ամփոփված չափածոն ժամանակների պտույտում մարդու հավերժ դերի, գոյի, հոգու միայնության ու միասնության, հետդարձի ու ապագայի, ցանկալիի ու բախվող իրականի, ունայնության ու մարդուն դեպի կատարյալը տանող ճանապարհների մասին է՝ գեղարվեստական խոսքի ու բանաստեղծական ինքնատիպ պատկերների միջոցով: «Գրաբսկու ստեղծագործական միտքը անխոնջ մշակից մինչև պտույտն է այն էներգիաների շուրջը, որոնցով աշխատում է շրջապտույտը: Համզած կամ ամուլ ոչինչ չկա, ամեն ինչ փոխակերպվող էներգիա է: Պոտորն իր էներգիան ունի եւ պարզ՝ իր»,- բանաստեղծի ներաշխարհը ներկայացնող նոր ժողովածուն այս կերպ է բնորոշում հայտնի երևանաբնակ գրող, գրականագետ Ֆելիքս Բախչինյանը գրքի իր առաջաբանում եւ մեջբերում հեղինակի տողերը:

Կանգ առնենք մի պահ՝ խորհելով հանգիստ, Մտքով հույզերի հոսքերը կալնենք, Եվ էությունը մեր հոգեպահուստ Արժեւորելու երկինք ճառագենք:

Բանաստեղծությունների հետ մեկտեղ, «Հավերժապտույտում» տեղ են գտել հեղինակի թարգմանական գործերը՝ Ալեքսանդր Պուշկինի, Մարինա Ցվետայեայի, Վլադիմիր Մայակովսկու, Կոնստանտին Սիմոնովի, Ուիլյամ Շեքսպիրի և Իոսիֆ Բրոդսկու ստեղծագործություններից:

ԳԱՅԱՆԵ ՔՈՍՏԱՆՅԱՆ

ԳԱԼՈՒՄՏ ԳՅՈՒԼԲԵՆԿՅԱՆ - 150

ԻՆՉՈՒ ԷՐ ՄԵԾ ԲԱՐԵՐԱՐԸ ԱՅՑԵԼԵԼ ԹԻՖԼԻՍ, ԲԱԹՈՒՄԻ, ՔՈՒԹԱՅԻՍԻ...

(Սկիզբը՝ 4-րդ էջում)

1884 թվականին Գալուստը տեղափոխվում է Լոնդոն, որտեղ 18 տարեկանում նախ ավարտում է Քինգսի թագավորական քոլեջը՝ ստանալով ճարտարագետի եւ կիրառական գիտությունների մասնագետի որակավորում, ապա 1887թ.՝ գերագանց առաջադիմությամբ Օքսֆորդի համալսարանը եւ ստանում ինժեներ-նավթագործի որակավորում: Այդ ժամանակաշրջանում նա, կրթություն ստանալով եվրոպական հայտնի համալսարաններում, տիրապետում էր ութ լեզվի: Մեծ հետաքրքրություն ուներ ֆիզիկայի, կիրառական գիտությունների նկատմամբ:

...«Կյուլբենկյանների առեւտրական տան» հարեւանությամբ էր գտնվում աշխարհահռչակ մեծահարուստ, իր ժամանակի խոշոր ձեռնարկատեր Ալ.Մանթաշյանցի՝ Կ.Պոլսի քարյուղի առեւտրական գրասենյակը, որը ղեկավարում էր նրա հավատարմատար Տիրան Կյունուշկերտյանը, ով մտերիմ բարեկամական հարաբերությունների մեջ էր Գյուլբենկյանների եւ, մասնավորապես, Սարգիս աղայի հետ: Այդ տարիներին Ալ.Մանթաշյանցի մասին առասպելներ էին պատմում:

Մանթաշյանցը Բաքվում ուներ նավթի ընդարձակ հողատարածքներ եւ հունքի հիմնական շահագործողներից էր: Նրա առեւտրական ընկերակցությունը քաջ հայտնի էր աշխարհի խոշոր նավթային բիզնեսով զբաղված ձեռնարկատերերին:

Սարգիս աղան հաճախ էր տանը հիացած պատմում այդ պատվական մարդու մասին: Գալուստն ընտրել էր հանքաբանի մասնագիտությունը ու ձգտում էր ծախսի առնչվել Տիրան Կյունուշկերտյանի հետ: Արձակուրդների ժամանակ որոշ աշխատանքներ էլ Գալուստը կատարում էր նրա հանձնարարականով: Նա չփվում էր արտադրության հետ, ձեռք բերում որոշ հմտություններ:

...Բարենպաստ պատահականություն էր, երբ Ալ.Մանթաշյանցը ամռանը ժամանել էր Կ.Պոլիս, արդեն բարձր կուրսի ուսանող արձակուրդ եկած Գալուստ Գյուլբենկյանն էլ այցելել էր Տ.Կյունուշկերտյանին, տեղի էր ունեցել Մանթաշյանցի հետ նրա հանդիպումն ու ծանոթությունը:

Մեծ բարերարը հրավիրել էր Կովկաս՝ մոտիկից ծանոթանալու նավթարդյունաբերությանը, իր տեսական գիտելիքներն ստուգելու նպատակով: «Երբ կվերջացնես ուսումը, որդի»,- շեշտելով թիֆլիսի բարբառը՝ ասել էր Մանթաշյանցը,- ես վստահ եմ, որ փառավորապես կհանձնես քննությունները, անմիջապես մեկնիր Բաքու, ես կօգնեմ, որպեսզի դու մոտիկից տեսնես բոլոր այն ամենը, ինչը քեզ կյանքում հետագայում շատ պիտանի կլինի: Ես կկարգադրեմ, եւ դու ոչ մի ներություն չես ունենա»:

...1890 թվականին, ընդամենը 21 տարեկան Գյուլբենկյանը ուղեւորվում է Հարավային Կովկաս, որը տեսնում է ընդամենը 21 օր, բայց շատ ուսանելի եւ կարեւոր դեր է խաղում նրա մասնագիտական կողմնորոշման հարցում: Մանթաշյանցը չէր մոռացել իր խոստումը եւ իր անձնական հավատարմատար Առաքել Սարուխանին տեղեկացրել էր Գալուստի մասին՝ պարտավորեցնելով օգնել երիտասարդին՝ ծանոթանալու Բաքվի նավթարդյունաբերության հիմնական ճյուղերին:

Վերադառնալով Բաքվից՝ շրջագայության ընթացքում Գալուստը լինում է նաև Բաթումիում, Քութայիսիում, որտեղ ծանոթանում է Լյուդվիգ Նոբելի հետ, իսկ Ռոբերտ Նոբելի հետ ծանոթությունը տեղի է ունենում Բաքվում: Ապա Գյուլբենկյանը լինում է նաև Թիֆլիսում, որն այդ տարիներին Հարավային Կովկասի ժողովուրդների մշակութային կենտրոնն էր եւ այստեղ էր հայ մտավորականության մեծ մասը:

Թիֆլիսում Գյուլբենկյանը ծանոթանում է չփվում է գործարար մարդկանց, այդ թվում՝ Կովկասյան գյուղատնտեսական բանկի տնօրեն Միքայել Թամաշելի հետ, որը բազմակողմանի զարգացած ու մասնագիտական գիտելիքներով զինված, հմուտ ու գործունյա անձնավորություն էր:

Գալուստ Գյուլբենկյանն այցելում է նաև Թիֆլիսի Ներսիսյան դպրոց, «Մշակ», «Նոր դար» եւ «Արծազանք» պարբերականների խմբագրատներ, ծանոթանում դրանց հրատարակչական աշխատանքներին ու խմբագիրների հետ: Ուրախությամբ նշեց, որ Գալուստ Գյուլբենկյանն այցելում է նաև Թիֆլիսի Վանքի եռագագաթ եկեղեցի, որի տեղում այժմ գտնվում է մեր թիվ 104 հայկական հանրային դպրոցը:

«Այսպիսի ժողովուրդը կապրի հավիտյան»,- եզրակացրել էր նա:

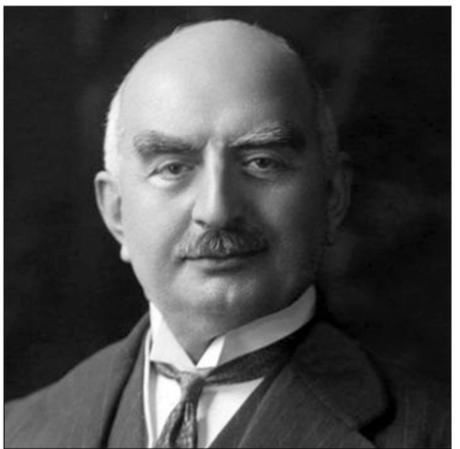
1898թ. Գյուլբենկյանը նշանակվում է Փարիզի եւ Լոնդոնի Օսմանյան դեսպանատների տնտեսական խորհրդատու:

Երիտթուրքերի հեղափոխությունը (1908-1909 թթ.) նրա ունեցած պաշտոնին ավելացրեց եւս մեծ պաշտոն՝ 1910թ. նշանակվեց Թուրքիայի Ազգային դրամատան խորհրդատու:

Սկսված Առաջին համաշխարհային պատերազմը փոխեց իրավիճակը նաև նավթային աշխարհում: Այդ ժամանակաշրջանում Մեծ գործարարը ստեղծեց «Comite General du Petrol» նավթային ընկերությունը:

Գյուլբենկյանի բաժինը կազմեց 5 տոկոս, որի շնորհիվ էլ ստացավ «Պարոն հինգ տոկոս» պատվանունը:

Չնայած նրան, որ Գյուլբենկյանը հրաժարվել էր Հայկական բարեգործական ընկերության նախագահի 1930-1932 թվականներին իր զբաղեցրած պաշտոնից, նա շարունակում էր կատարել բարեգործություններ:

Նրա օգնությամբ եւ նվիրատվություններով բացվում են հայկական դպրոցներ ու հիվանդանոցներ Թուրքիայի, Լիբանանի, Սիրիայի, Իրանի, Իրաքի, Հորդանանի հայաշատ վայրերում: 1929թ. նրա միջոցներով կառուցվում է Երուսաղեմի Հայոց Պատրիարքարանի նշանավոր Գրադարանը, նշանակվում է Պատրիարքարանին կանոնավոր նպաստ, որը, իր կտակի համաձայն, շարունակվում է: Լոնդոնում, ի հիշատակ իր ծնողների, կառուցում է Սուրբ Սարգիս եկեղեցին, 400 հազար դոլարի օգնություն է տրամադրում Էջմիածնի Մայր Աթոռի վերականգնողական աշխատանքներին:

Նա բնակություն էր տեղափոխվել Փարիզ, որտեղից 1942թ. ապրիլին մեկնում է Պորտուգալիա: Պորտուգալիայում Գ.Գյուլբենկյանը իր մահկանացուն կնքեց 1955թ. հուլիսի 20-ին, 86 տարեկանում:

Գալուստ Գյուլբենկյանն ստեղծեց Բարեգործական հիմնադրամ, որը գործում է մինչեւ օրս: Հիմնադրամը ժառանգեց նրա ոչ միայն նավթային եկամուտը, այլև երիտասարդ տարիներից ստեղծած արվեստի գործերի հավաքածուն, որի համար 1969թ. Լիսաբոնում բացվեց «Գալուստ Գյուլբենկյան» թանգարանը: Թանգարանում է գտնվում հիմնադրամի Ընդհանուր գրադարանը, որտեղ կա 125 հազար գիրք:

Այսօր ավելի քան 70-75 երկիր օգտվում է հիմնադրամի նպաստներից: Հիմնադրամի ներսում ստեղծվել է նաև Հայկական բաժանմունք, որի բյուջեի զգալի մասը օգտագործվում է մոտ 27 երկրների հայ համայնքների կարիքները հոգալու համար:

Փաստենք նաև, որ Թբիլիսիի Վիրահայոց թեմի «Հայարտուն» կրթամշակութային ու երիտասարդական կենտրոնի կառուցման ու բարեկարգման գործում հիմնադրամն ունեցել է իր ներդրումը, միջոցառումների սրահը կոչվում է Գալուստ Գյուլբենկյանի անունով:

Ահա այսպիսին էր մեր Մեծ Բարերար ու Բարեգործ Գ.Գյուլբենկյանը, որի մասին կարելի է երկար գրել ու խոսել...

Պատրաստեց ԱՆՆԱ ՍԱՐԻԲԵԿՅԱՆԸ

ԶԳՈՒՇԱՑՈՒՄ

ՊԱՍՏԱ ԻՆՆԱՁԵ. «ՎՐԱՍՏԱՆՈՒՄ ԿՈՐՈՆԱՎԱՐԱԿԻ ՏԱՐԱԾՄԱՆ ՎՏԱՆԳ ԶԿԱՄ»

Վրաստանի հիվանդությունների վերահսկման եւ հասարակական առողջապահության ազգային կենտրոնի հավաստմամբ, Վրաստանում կորոնավիրուսի իրական ռիսկ, փաստորեն, գոյություն չունի: Բացի այդ, Վրաստանը չունի ուղիղ չվերթ չինական Ուհան քաղաքի հետ, որտեղից եւ տարածվել է նշված վարակը:

Ինչպես պարզաբանեց կենտրոնի փոխտնօրեն Պաստա Իմնաձե, կորոնավիրուսը վարակների մեծ խումբ է, որով վարակվում են մարդիկ: Նրա խոսքով, սա թեթև ընթացող շնչառական հիվանդությունների հրահրող է, սակայն հաճախ առաջանում են նոր կորոնավիրուսներ, որոնք մարդուն անցնում են կենդանիներից:

Ինչ վերաբերում է Վրաստանում վարակի տարածման ռիսկին, հիվանդությունների վերահսկման կենտրոնի փոխտնօրենի խոսքով, Վրաստանը գործում է առողջապահության միջազգային կանոնների համաձայն եւ որևէ արգելքի վրա դեռևս չի ստացել հանձնարարական:

Նշենք, որ Չինաստանում նոր կորոնավիրուսը հաստատվել է արդեն 440 մարդու մոտ: Մահացածների թիվը հասել է 25-ի, իսկ վարակվածների՝ 830-ի: Չինաստանից բացի, վարակվելու դեպքեր են գրանցվել ԱՄՆ-ում, Թաիլանդում եւ Հարավային Կորեայում:

Բժիշկների տեղեկությամբ, հիվանդության ախտանիշներն են՝ հարբուխ, հազ, կոկորդի ցավ եւ տհաճ զգացողություն սրտի մասում, ինչպես եւ հնարավոր է գլխացավ ու ջերմություն:

ՀԱՐՑ - ՊԱՏԱՍԽԱՆ ԱՅԼԱԶԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ

ԳԻՏԵՔ, ԱՐԴՅՈՔ...

«ԱՍԵՆԱՌԺԵՂ» ԱՆՁՆԱԳՐԵՐԻ ՇԱՐՔՈՒՄ ՎՐԱՍԱՆԸ 53-ՐԴՆ Է, ԻՍԿ ԶԱՅԱՍՏԱՆԸ՝ 81-ՐԴԸ

Լսել եմ, որ առանձին հաշվարկ է կատարվում, թե որ երկրի անձնագրով, առանց վիզայի, քանի երկիր կարող են մեկնել: Հեղափոխությունը է այդ տեսանկյունից ինչպե՞ս են դասակարգվում երկրները:

Մ.Վարդանյան

ԹՔԻԼԻՍԻ

Իրոք, մեծ դասակարգում անց է կացվում եւ այդ հաշվարկում ճապոնիայի անձնագիրը ճանաչվել է աշխարհում «ամենաուժեղը». այդ պետության քաղաքացիները կարող են առանց վիզայի այցելել 191 երկիր: Երկրորդ տեղում Սինգապուրի անձնագիրն է, նրա բնակիչները, առանց վիզայի մասին մտածելու, կարող են մեկնել 190 երկիր: Երրորդ տեղում գերմանական եւ հարավկորեական անձնագրերն են (189 պետություն): Զետխորհրդային երկրների շարքում «ամենահզոր» անձնագրով կարող են պարծենալ Լիտվայի (181 երկիր

առանց վիզայի), ինչպես նաեւ Լատվիայի (180) եւ Էստոնիայի (179) քաղաքացիները: Ռուսաստանը 51-րդ հորիզոնականը կիսում է Միկրոնեզիայի հետ. այստեղ վիզա հարկավոր չէ 118 երկրներ այցելելու: Ուկրաինան 41-րդ տեղում է (128 երկիր), Մոլդովան՝ 49-րդում (120), Վրաստանը՝ 53-րդում (116), Բելառուսը՝ 68-րդում (75), Զայաստանը՝ 81-րդում (62): «Ամենաթույլը» Սիրիայի, Իրաքի եւ Աֆղանստանի անձնագրերն են. նրանց քաղաքացիների համար անվիզա մուտքը բաց է միայն, համապատասխանաբար, 29,28 եւ 26 երկրներում:

ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ ԱՇԽԱՐՀ

ՆՇԵՑԻՆ ԶԱՐՄԱՆԻՔԻ 80-ԱՄՅԱԿԸ

Աշխարհում ամենածեր ամուսնական զույգը՝ ԱՄՆ-ի բնակիչներ 106-ամյա Ջոն եւ 105-ամյա Շառլոտա Գեյնդերսոնները, նշել են իրենց հարսանիքի 80-րդ տարեդարձը:

Տարեդարձի առթիվ՝ Ջոնը Շառլոտային զբոսանքի է տարել 1920 թվականի թողարկման ավտոմեքենայով եւ նրան ծաղկեփունջ է նվիրել՝ կրկնելով իրենց առաջին ժամադրության իրադարձությունները: Ամուսիններն այդ հիշարժան օրը նշել են ընտանիքի եւ մերձավորների շրջապատում՝ դիտելով այդ տարիների ընթացքում զույգի լուսանկարների սլայդշոուն: Ապագա ամուսինները ծանոթացել են 1934 թվականին, Տեխասի համալսարանում եւ՝ ամուսնացել 1939 թվականին: Գեյնդերսոններին ներառել են Գինեսի ռեկորդների գրքում որպես աշխարհի ամենածեր ամուսնական զույգ:

- Նրանք հիանալի զույգ են եւ շատ երջանիկ մարդկանց օրինակ՝ փոխադարձ հարաբերություններում. նրանք ուրախ են լինել կողք-կողքի, միասին ճանապարհորդել եւ պարզապես ապրել, հայտարարել է ամուսինների թոռը՝ Ջեյսոն Ֆրին: Զեռուստասիլը նշում է, որ ամուսիններն ամուր առողջություն ունեն, եւ նրանք ասում են, որ երկարակեցության եւ երջանիկ ամուսնության գաղտնիքը համեստ կյանքի եւ փոխադարձ սիրո մեջ է:

ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՄԻՇՏ ԵՂԵՔ ՏՂԱՄԱՐԴ

Եթե ձեր կնոջ հետ տարածայնություններ ունեք, չի կարելի նրա վրա ծայր բարձրացնել կամ ասել, որ նա ճիշտ չէ: Պարզապես թույլ տվեք, որ նա իր մտքերն արտահայտի եւ այդ ընթացքում ոչ թե համակարգչով զբաղվեք կամ հեռուստացույց դիտեք, այլ խոսակցության եւ լուռ լսեք՝ անկախ նրանից, դուք ճիշտ եք, թե սխալ: Իսկ նրան ասեք, որ ինքը միանգամայն ճիշտ է, եւ որ դուք զոջում եք կատարվածի համար, որ այդպիսի բան այլեւս երբեք չի կրկնվի:

Կինը զգացմունքային է եւ, որպես կանոն, նա միշտ տղամարդուց շատ ավելի բարի ու կարեկից է: Նա հոգ է տանում հիվանդների մասին, երբ ինքն է հիվանդ: Նա իր ներսում է կրում երեխային, լույս աշխարհ բերում նրան, կրծքին սեղմած կերակրում: Նա ամուսնուն հոգու ջերմություն է պարգեւում: Գոգում է նրա մասին ու խնամում նրան: Այդ իսկ պատճառով՝ մեծ բան չէ, եթե չհակառակվեք, ձեր կնոջ առջեւ զենքերը վայր դնեք եւ խոսակցեք:

«ՊԱՊԱԿԱՆ ԽՈՍՔԻ» ՎԱՐՔԱԿԱՐԳՎՈՐԻՉ ՆԵՐՈՒԺԸ

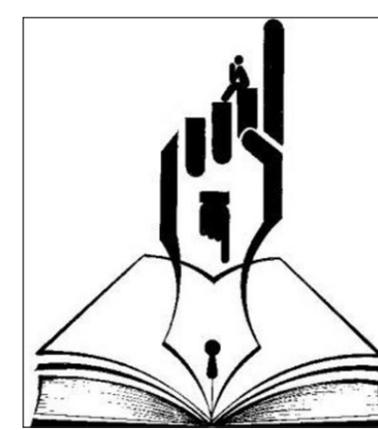
Հայոց առածանին, որպես անձի, խնքի եւ հանրության վարվելակերպի մոտեցման մի յուրօրինակ հանգանակ, ներառել է, բյուրաղացրել եւ պահպանել հայոց պատմության, աշխարհայացքի, կենսափիլիսոփայության, բարոյականության, հոգեկերտվածքի առանձնահատկությունները, աշխատանքի, ընտանեկանության, միջանձնային փոխհարաբերությունների կարգավորման դարերով ստուգված, փորձութուններով գտված սկզբունքները: Ասացվածքներն ու առածները ամբարել են ժողովրդի հավաքական իմաստությունը, բովանդակալից, խորիմաստ դատողություններ են, ազդեցիկ հորդորներ, տպավորիչ խրատներ, օգտակար խորհուրդներ:

Դրանցից ամեն մեկը, Հովանուց Թումանյանի խորունկ բնութագրմամբ, մի ամբողջ պատմություն է պարունակում. այդ տեսակ խոսքը միայն համարներն են ստեղծում, մեկ էլ՝ ժողովուրդները, որ «հազար-հազար աչքերով, հազար-հազար խելքերով երկար տարիների ընթացքում նայում, լսում, քննում ու դատում են կյանքը եւ վերջը հանում են մի կարճ եզրակացություն»: Պատահական չէ, որ հայ մեծ բանաստեղծը հորդորում էր գրչակիցներին իրենց ասելիքը հզորացնել «պապական խոսքի» այդ հարստությամբ, ինքն էլ հենց մշտապես ժողովում էր բանահյուսական գոհարները եւ լայնորեն գործածում:

Ասացվածքներն ու առածները երկար-բարակ, ծանծաղ ու ծանծաղալի խրատաբանություն չեն: Ճակատային չեն, այլ՝ անդեմ, վերանձնային, անանձնական, եւ հենց դրա շնորհիվ շատ ավելի ազդեցիկ կարող են լինել, առավել խոր թափանցել ամօի հոգեբանության մեջ: Դրանց էական առավելություններից է նաեւ այն, որ գիտականակերպ չեն՝ ի տարբերություն ժամանակակից գիտության երբեմն անհարկի բարդ լեզվի, բխեցումների եւ ընդհանրացումների հաճախ անհասկանալի շղթայի, գործածվող հասկացությունների վանող խրթինության: Ասացվածքներն ու առածները շահեկան կարճ են, ամփոփ, տպավորիչ, դյուրին հիշվող:

Թեպետ, թվարկված առավելությունները կարող են թերության վերածվել, քանի որ գիտական ու երկարաբան խոսելակերպին ընտելացած անձը, սովորաբար, ունակ չի լինում գնահատելու սեղմ խոսքը, ըմբռնելու իմաստը եւ առօրյա կյանքում գործադրելու որպես սեփական վարքի կարգավորիչ: Այստեղ դրսևորվում է նաեւ կարծրատիպի ազդեցությունը՝ թվում է քաջ հայտնի, լիովին հասկանալի, այնինչ ընկալումը մնում է մակերեսային, խոսքի բուն իմաստը կորչում է: Ասացվածքը դարձել է ասացվածք հենց ասվելով, կրկնվելով, գործածվելով, սակայն գործածվելն արդեն հղի է այն վտանգով, որ հանճարեղ մտքերն անգամ «մաշվում», անցնում են «ծծված մտքերի» շարքը: Արդ, հարկավոր է մաքրել «փոշին»՝ նորովի տեսնել, ներկայացնել ու գնահատել ասացվածքները, հաղթահարել դրանց «ծծված» լինելու թվացողությունը:

Որպես վարքի կարգավորիչ, այսինքն՝ հանդես գալով հանրային մորմի դերերում, ամեն մի ասացվածք կամ առած եռակի գործառույթ է կատարում՝ արձանագրման (նկարագրում է որեւէ երևույթ, իրադարձություն, իրավիճակ, արարք, մարդկային հատկություն), գնահատման (անձի մեջ ձեւավորվում է որոշակի վերաբերմունք, ոգևորում է, մխիթարում, կանխատրամադրում, նախազգուշացնում), սանկցիայի (անձին մղում է որոշակի գործողության, հանձնարարում կամ, ընդհակառակը, արգելում է որոշակի վարվելակերպ): Ընդհանուր առմամբ, այս մեթոդաբանությամբ քննարկելու ենք ամօի հանրային վարքի կառավարման եւ ինքնակառավարմանը վերաբերող մի շարք առածներ եւ ասացվածքներ, որոշ դեպքերում՝

համեմատելով օտարալեզու համարժեքների հետ: Արդ՝ պարզապես հիշեցնեն մի քանիսը.

- «Անուշ հոտը վարդից կուզեն, մարդկությունը մարդից կուզեն»:
- «Աղբը քանի իրար տաս, հոտը կելնեն»:
- «Ցեցը ծառեն՝ ցեցը ծառին»:
- «Աղբատին գեղը քցա, թե չապրի՝ գետը քցա»:
- «Առ ու տուր եմ ասել, ոչ թե առ ու կուլ»:
- «Մանր տրեխով՝ մեծ ռեխով»:
- «Իշու քացուց չեն խռովի»:
- «Մեծ քար վերցնողը զարկելու նպատակ չունի»:
- «Դատարկ կարասը մեծ ձեռն կը տա»:
- «Կուշտը սովածին մանր կը բրդի»:
- «Անձրեւն ի՞նչ ընեն քարին, խրատն ի՞նչ ընեն չարին»:
- «Ես ազնավին հավանեցի, ազնավն ինձ չհավանեց»:
- «Անունը կա, ամանում չկա»:
- «Ես գանձ կասեմ, նա տանձ կը հասկանա»:
- «Վարդ սիրողը փուշն էլ կսիրի»:
- «Էշն ինքն է, խոտը ուրիշի առաջը կդնեն»:
- «Քաղցր լեզուն օձը ծակիցը կը հանի»:
- «Ով որ կըսես ուզածը, կը լսես չուզածը»:
- «Խոսքը մեկ՝ Աստված մեկ»:

ՀԵՏԱՔՐՔԻՐ Է...

ՄԵԿ ԲԱԺԱԿ ԶՈՒՐ

Առավոտյան արթնանալուն պես՝ ջուր խմելն ընդունված արարողակարգ է ճապոնիայում:

Պարզվում է՝ առողջության ու խնամված արտաքինի համար շատ քիչ բան է պետք անել: Առավոտյան խմած 1 բաժակ գոլ ջուրը ձեր կյանքում դրական փոփոխություններ կմտցնի: Այն կօգնի մաքրել հաստ աղիքը, բարելավել ենթաստամոքսային գեղձի եւ ստամոքսի աշխատանքը: Օրվա ընթացքում նույնպես շատ օգտակար է, ուտելուց մտավորապես կես ժամ առաջ, գոլ ջուր խմելը: Թեյն ու սուրճը նույնպես խորհուրդ է տրվում ուտելուց առաջ խմել, այլ ոչ թե հետո, որպեսզի լրացուցից հեղուկի հաշվին չմարսված կերակուրի քանակը ստամոքսում չավելանա:

Ջուրը նստած խմելու դեպքում օրգանիզմից դուրս են մղվում բոլոր թունավոր նստվածքները, այդ թվում եւ նրանք, որոնք երկկամերում քարեր են առաջացնում: Իսկ եթե ջուրը խմում եք առանց շտապելու, 3 կուսով, օրգանիզմը թթվածին է ստանում եւ արտադրում ինսուլին: Ինսուլինն էլ իր հերթին պաշտպանում է շաքարային դիաբետից:

Երբ վիշտը քեզ այցելության գա, նայիր շուրջը եւ մխիթարվիր. կան մարդիկ, որոնց բաժինն ավելի է քոնից:

ՍԵՂՈՎԱ ՍՈՒՔԵԼՅԱՆ (1896-1957) Իրանահայ գրող
Ուսուցիչը պետք է լինի հայրենասեր, քանի որ հայրենիքի հանդեպ սեր կարող է սնուցել միմիայն հայրենասերը:

ՇԱԼՎԱ ԱՍՈՆԱՇՎԻԼԻ (ծնվ.1931 թ.) Վրաց հոգեբան
Մենք գալիս ենք այս աշխարհ միայնակ, եւ միայնակ էլ լքում ենք այն:

ՋԻԳՍՈՒՆԻ ՖՐՈՅԴ (1856-1939) Ավստրիացի հոգեբան
Մարդու առաքինության մասին պետք է դատել ոչ թե ըստ նրա պոռթկումների, այլ ըստ ամենօրյա գործերի:

Բ.ՊԱՍԿԱԼ (1623-1662) Ֆրանսիացի մաթեմատիկոս
Երբ արժիվները լռում են, թուրքերը խոսում են:

ՈՒԻՆՍՈՐՆ ԶԵՐԶԻԼ (1874-1965) Անգլիացի քաղաքական

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՅԱԽ. Փաստեր, իրադարձություններ

«ՎՐԱՍԱՆԻ», ԱՐՄԵՆՊՐԵՍԻ, ՊԱՆԱՐՄԵՆԻԱՆԻ ԵՎ ԿԱՎԱԶՊՐԵՍԻ ՆՅՈՒԹԵՐՈՎ

ԳՈՐԾԱԴԻՐ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆԸ ԵՎ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ԵՆԹԱԿԱ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ ԸՆԴԱՅՆՎՈՒՄ ԵՆ

Հունվարի 21-ին, Հայաստանի Ազգային ժողովը, երկրորդ ընթերցմամբ եւ ամբողջությամբ, ընդունեց կառավարության եւ վարչապետին ենթակա մարմիններին՝ իրենց կողմից պատրաստված օրենքների նախագծերի վերաբերյալ հանրային քննարկում իրականացնելու հնարավորություն տվող օրենքի նախագիծը:

միներն իրենք կկարողանան քննարկման դնել իրենց կողմից պատրաստված նախագծերը:

Օրենքի նախագիծն ընդունվեց միաձայն՝ 121 կողմ ձայնով:

Փոփոխության իմաստը հետեւյալն է. այժմ գործող օրենքի խմբագրությամբ՝ հանրային քննարկում կարող են իրականացնել միայն կառավարության անդամները, եւ կառավարության ու վարչապետին ենթակա մարմինները: Նրանք ուղղակի տեխնիկապես չեն կարող իրականացնել իրենց կողմից պատրաստված օրենքների փոփոխությունների կամ այլ նորմատիվ իրավական ակտերի փոփոխությունների նախագծի հանրային քննարկումն ու պետական-իրավական փորձաքննության ուղարկելը: Նախագծի ընդունման արդյունքում, կառավարությանը եւ վարչապետին ենթակա մար-

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՐԸ ԴՎՎՈՍՈՒՄ

Հայաստանի նախագահ Արմեն Սարգսյանը, Շվեյցարիայի Դավոս քաղաքում, մասնակցեց Համաշխարհային տնտեսական հորեյանական 50-րդ համաժողովի բացմանը, որն այս տարի անցկացվում է «Շահագրգիռ կողմերը՝ հանուն աշխարհի համախմբման եւ կայունության» խորագրով:

Համաժողովի շրջանակներում, Արմեն Սարգսյանը հանդիպումներ ունեցավ Իրաքյան Բուրդիստանի նախագահ Նեջիբվան Բարզանիի, Շվեյցարիայի Ազգային խորհրդի նախագահ Իզաբել Մորեի, համաժողովի մասնակից մի շարք պետությունների, կառավարությունների ղեկավարների, գործարար շրջանակների ներկայացուցիչների հետ:

Հայաստանի նախագահ Արմեն Սարգսյանը, Դավոսի համաշխարհային տնտեսական համաժողովի շրջանակում, որպես բանախոս մասնակցեց «Հավասարակշռված զարգացում եւ գլոբալ անհավասարությունը» թեմայով քննարկմանը:

Հայաստանի նախագահը ներկա գտնվեց նաեւ, Դավոսի համաժողովի շրջանակում անցկացվող, 26-րդ ամենամյա Crystal Award մրցանակաբաշխությանը:

ԱՐՄԵՆ ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ ՄԱՍՆԱԿՑԵՑ ԶՈՒՆՔՈՍԹԻ ԶԻՇԱՏԱԿԻՆ ՆՎԻՐՎԱԾ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻՆ

Հունվարի 24-ին, Հայաստանի նախագահ Արմեն Սարգսյանը երուսաղեմում մասնակցեց՝ Հոլոքոսթի հիշատակին նվիրված 5-րդ միջազգային համաժողովին:

մի խորհրդի նախագահ, Հոլոքոսթը վերապրած ռաբբի Յիսրայել Մեյր Լաուն:

կայացուցիչների պալատի խոսնակ Նենսի Փելոսիի, Եվրոպական խորհրդարանի նախագահ Դավիթ Սասուլիի հետ:

«Հիշելով Հոլոքոսթը, պայքարելով ընդդեմ հակասեմիտիզմի» խորագրով համաժողովը Յադ Վաշեում՝ Հոլոքոսթի զոհերի հիշատակին նվիրված հուշահամալիրում, համախմբել էր աշխարհի ավելի քան 40 պետությունների ղեկավարների եւ այլ բարձրաստիճան պաշտոնյաների: Համաժողովը բացել է Իսրայելի նախագահ Ռեուվեն Ռիվ-

լինը: Ելույթներով հանդես են եկել Իսրայելի վարչապետ Բենիամին Նեթանյահուն, Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինը, Ֆրանսիայի նախագահ Էմանուել Մակրոնը, ԱՄՆ-ի փոխնախագահ Մայք Փենսը, Միացյալ Թագավորության արքայազն Չարլզը, Գերմանիայի նախագահ Ֆրանկ-Վալտեր Շտայնմայերը, ինչպես նաեւ Յադ Վաշե-

Համաժողովի շրջանակում Արմեն Սարգսյանը հանդիպումներ ունեցավ ԱՄՆ-ի փոխնախագահ Մայք Փենսի, Միացյալ Թագավորության արքայազն Չարլզի, Ֆրանսիայի նախագահ Էմանուել Մակրոնի, Գերմանիայի Ֆրանկ-Վալտեր Շտայնմայերի, Իտալիայի նախագահ Մերցիո Մատարելլայի, Պորտուգալիայի նախագահ Մարսելու Ռեբելու դե Սոզայի, ԱՄՆ-ի Կոնգրեսի Ներ-

Հայաստանի նախագահը եւ համաժողովի մասնակից մյուս պետությունների ղեկավարները ծաղկեպսակներ են դրել Վարշավայի գետտոյի ապստամբության հուշակոթողին, որի հեղինակն աշխարհահռչակ հրեա քանդակագործ էր Գեորգե Մաքս Ռապապորտն է, ինչպես նաեւ՝ հարգանքի տուրք մատուցել Հոլոքոսթի զոհերի հիշատակին:

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՑ ԺՈՂՈՎ՝ ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾՆՈՒՄ

Հունվարի 20-ին, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ Ծայրագույն Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի բարձր նախագահությամբ, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում, անցկացվեց հայաստանյան եպիսկոպոսների եւ թեմակա առաջնորդների ժողով: Ժողովին մասնակցեց նաեւ Վիրահայոց թեմի առաջնորդ Կիրակոս վարդապետ Դավթյանը:

Ժողովին քննարկվեցին թեմերում հոգեւոր կյանքի վերաշխուժացմանն ուղղված ծրագրերին եւ հովվական առաքելության զորացմանը վերաբերող հարցեր: Անդրադարձ կատարվեց հոգեւոր հովիվների ծառայությանը, թեմերում առկա կարիքներին եւ եկեղեցականների առջեւ ծառայած հիմնական մարտահրավերներին: Մտքեր փոխանակվեցին

կրթության բարելավման վերաբերյալ: Քննարկումներ ծավալվեցին՝ եկեղեցի-պետություն հարաբերությունների համատեքստում կարգավորման ենթակա խնդիրների շուրջ: Անդրադարձ կատարվեց նաեւ «Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունների խումբ» անվան տակ հանդես եկող հասարակական որոշ կազմա-

կերպությունների կողմից «ԱՄԿ-ի Մարդու իրավունքների խորհրդի՝ Համընդհանուր պարբերական դիտարկման 35-րդ նիստին» ընդառաջ պատրաստված զեկույցին: Ժողովականները հաստատեցին նաեւ, որ Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու առանձնահատուկ կարգավիճակը բացարձակ չի ենթադրում կրոնական կազմակերպությունների նկատմամբ խտրական վերաբերմունք, այլ գերազանցապես Հայ Եկեղեցու, թե՛ անցյալի եւ թե՛ ներկայի դերի արձանագրումն է հայրենի պետության եւ նրա քաղաքացիների կողմից:

Մասնավոր Գրիգորյանը կալանքի տակ էր 2018 թվականի հունվարից: Նա մեղադրվում է ապօրինի զենք-զինամթերք պահելու, ավելի քան 101 միլիոն դրամի գույք յուրացնելու, ավելի

ՄԵՐԺՎԵՑ ՄԱՆԿԵԼ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆԻ ԲՈՒԺՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՖՐԱՆՍԻԱ ՈՒՂԵՎՈՐԿԵԼՈՒ ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹՅՈՒՆԸ

Երեւանի ընդհանուր իրավասության դատարանը մերժեց Ազգային ժողովի նախկին պատգամավոր Մանվել Գրիգորյանին՝ բուժման նպատակով Ֆրանսիա ուղարկելու միջնորդությունը:

մի խափանման միջոցը փոխվել է, եւ նա ստորագրությանը ազատ է արձակվել:

քան 1 միլիարդ դրամի հարկերի վճարումից խուսափելու, պետական միջոցներից ավելի քան 1 միլիարդ դրամ վատնելու եւ շորթմամբ 37 միլիոն դրամ արժողությամբ գույքի հափշտակությունը կազմակերպելու մեջ:

ՄԵՎ ԱՐԱՊՐԸ՝ 2020 ԹՎԱԿԱՆԻ ԽՈՐՀՐԳՆԵՐԸ

Հայաստանի թռչունների պահպանման միության հայտարարած «Տարվա թռչուն-2020» քվեարկության արդյունքում փարին խորհրդանշող թռչուն է ընտրվել սեւ արագիլը: Թեկնածու թռչուններն էին սեւ արագիլը, բզակաբերան սպիտակախոնք կեռնեխը, ճահճային մկնաճուռակը, օջակեր արծիվը եւ մեծ սուզակը: Հարյուրը մեկնարկել էր նոյեմբերին եւ մասնակիցներին հնարավորություն էր տրվել քվեարկել առցանց եւ էլեկտրոնային քվեաթերթերով: Ընդհանուր թվով հարյուրամյա մասնակցել են 3313 հոգի:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ՝ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-Ի ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԲՅՈՒՐՈՅԻ ԽՈՐՀՐԳԻ ԿՈՄԻՏԵԻ ՆԱԽԱԿՈՂ

Հունվարի 21-ին, Ժնևում, ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կրթության միջազգային բյուրոյի խորհրդի որոշմամբ, Հայաստանն ընտրվել է խորհրդի ղեկավար՝ կոմիտեի նախագահ 2020-2021 թթ. համար: Նշենք, որ 2019թ. նոյեմբերի 21-ին, Փարիզում ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի Գլխավոր կոնֆերանսի 40-րդ նստաշրջանի շրջանակում, Հայաստանն ընտրվել է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կրթության միջազգային բյուրոյի խորհրդի (2019-2023թթ. ժամանակահատվածի համար) եւ Գլխավոր կոնֆերանսի իրավական կոմիտեի անդամ (41-րդ նստաշրջանի համար): Կրթության միջազգային բյուրոն ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի առաջին կարեգործիայի ինստիտուտ է, որը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի անդամ բոլոր պետություններին փորձաքննության է կրթության ոլորտում մասնագիտական աջակցություն եւ փորձաքննություն:

ԸՆԴՈՒՆՎԵՑ «ՕՐԵՆՔՈՎ ԳՈՂԵՐԻ» ԴԵՄ ԳԱՅՔԱՐԻ ՕՐԵՆՔ

Հունվարի 22-ին, Հայաստանի Ազգային ժողովը՝ երկրորդ ընթերցմամբ եւ վերջնականապես, ընդունեց «Օրենքով գողերի» եւ «Քրեական վարքի ներկայացուցիչների» դեմ պայքարի մասին օրենք: Քրեական եւ քրեադատարական օրենսգրքերում կատարվող փոփոխություններով նախատեսվում է ուժեղացնել պատժամիջոցներն այն անչանց նկատմամբ, որոնք զբաղվում են քրեական քարոզչությամբ եւ գործունեությամբ: Օրենքը նախատեսում է 7-ից մինչեւ 10 տարվա ազատազրկում այն անչանց համար, ովքեր կրում են «Օրենքով գողի» կամ «Քրեական հեղինակության» կոչում: Օրենքով քրեական խմբավորումների ստեղծումը պատժվում է 5-ից 10 տարվա ազատազրկմամբ: Եթե քրեական խմբավորումը ստեղծում է անչք, որը գտնվում է արգելավայրում կամ «Օրենքով գողը» կամ «Քրեական հեղինակությունը» կամ զինված ուժերում ծառայողը, պետական ծառայողը, ապա ազատազրկման ժամկետը կազմում է 8-ից 12 տարի:

ԿՐԱՎՈՅՆԵՐ՝ ԱՐԵՎՈՒՆԻ ԳՈՍԶԱՍ ԲԻԶՆԵՍ ԿԵՆՏՐՈՆՈՒՄ

Հունվարի 23-ին, կեսօրին, Երեւանի Վագգեն Սարգսյան փողոցում «Էրբուրնի պլազա» բիզնես կենտրոնում, կրակոյցներ են հնչել: Դեպքի վայր են մեկնել արտակարգ իրավիճակների նախարարության փրկարարները, ճգնաժամային կառավարման ազգային կենտրոնի օպերատիվ խումբը եւ բժշկական ապահովման վարչության հոգեբանական աջակցության բաժնի իրահանգիչը: Կրակոյցներ արձակած քաղաքացուն ոստիկանության աշխատակիցները տեղափոխել են ոստիկանության բաժին: Փրկարարները կրակոյցների միջադեպից հետո հերթապահություն են իրականացրել «Էրբուրնի պլազա» բիզնես կենտրոնում:

ԹԱՏՐՈՆ

ԱՂԱՄՅԱՆՑԻՆԵՐԻ ԶՅՈՒՐԱՆԱԴՆԵՐԸ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ԶԱՅԱԲՆԱԿ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒՄ

Հունվարի 21-ից Թբիլիսիի Պ.Աղամյանի անվան պետական հայկական դրամատիկական թատրոնը մեկնարկեց իր «Շնորհավոր Նոր տարի» ամանորյա ներկայացման շարքը՝ Վրաստանի հայաբնակ գյուղերում:

Երիտասարդ աղամյանցիների ներգրավմամբ եւ անընդհատ բարձրացվող ուրախ ու անմիջական ներկայացումն արդեն ավանդական ու սպասված է մայրաքաղաքից դուրս ապրող հայ մանուկների շրջանում: Ընդ որում, ներկայացման ավարտին, երեխաները ստանում են ամանորյա՝ իրենց հասանելի Ձմեռ պապի նվեր-քաղցրավենիքը:

Ներկայացումից հետո, գ.Դամիա

Մեզ հետ զրույցում թատրոնի զեղարվեստական ղեկավար Արմեն Բայանդուրյանը նշեց, որ հիմնգործող տարին է, ինչ փորձում են աշխուժացնել գյուղի երեխաների առօրյան՝ չնայած ոչ նպաստավոր պայմանների եւ դահլիճների:

- Երեխաները մեծ խանդավառությամբ են սպասում մեզ, ու օրը կրկնակի տոն է դառնում ե՛ւ նրանց, ե՛ւ մեզ համար: Ինքս եմ հաճույքով մեկնում զգալու այդ բացառիկ ջերմությունը: Արդեն եղել ենք Մառնեուլիի մունիցիպալիտետի կոմունի, Դամիա, Գյուլիբադ, Ծոփ, Միրզոբեկյա եւ Բոլնիսի մունիցիպալիտետի Բոլնիս-Խաչեն գյուղերում: Հունվարի 27-ին կայցելենք Աղբյուրի եւ Չանախի գյուղեր, իսկ 29-ին՝ Շահունյան ավան:

Արմեն Բայանդուրյանը նշեց նաեւ, որ պետհայրամայի թատրոնի 165-րդ թատերաշրջանի բացումը նախատեսվում է հունվարի 28-ին:

ԳԱՅԱՆԵ ԲՈՍՏԱՆՁՅԱՆ

ՖՈՒՏԲՈՒԼ

ՈՒԿՐԱԻՆԱՆ՝ «ՉՄԵՆԱՅԻՆ ԳՎՎԱԹԻ» ԳՎՎԱԹՎԻՐ

Բաթունիի նոր մարզահամալիրում անցկացվեց ֆուտբոլի մարզածեսում «Չմենային գավաթի» թվով չորրորդ խաղարկումը: Վետերան ֆուտբոլիստների մասնակցությամբ անցկացվող այդ ավանդական մրցաշարի եզրափակումը Վրաստանի թիմը նվազագույն 0:1 հաշվով զիջեց Ուկրաինայի վետերանների հավաքականին:

Հիշեցնենք, որ, արդեն չորրորդ անգամ խաղարկվող այդ պատվավոր մրցաշարում, երկու անգամ հաղթող են դարձել վրաց մարզիկները, մեկական անգամ «Չմենային գավաթը» նվաճել են Թուրքիայի եւ Ուկրաինայի հավաքականները:

ԻՌՍԵՐ ՆՈՆԵՇՎԻԼԻ - 100

ՆՈՆԵՇՎԻԼՈՒ ԵՎ ՇԻՐԱԶԻ «ՄԵՋԼԻՍԸ»...

Վրաց մշակութային կյանքում 2020 թվականը կառանձմանա անվանի բանաստեղծ ԻՌՍԵՐ ՆՈՆԵՇՎԻԼՈՒ (1920-1980թթ.) հորեյանին նվիրված միջոցառումներով: Իր խոնարհումը բերելով վրաց անվանի գրող Իոսեբ Նոնեշվիլուն, «Վրաստան» թերթը միանում է բանաստեղծի հորեյանին նվիրված միջոցառումների շարքին:

Վրաց դասականը ծնվել է 1920 թվականին, Վրաստանի Կախեթի երկրամասի Գուրջաանիի շրջանի Կարդանախի գյուղում: Բանաստեղծական նրա առաջին ժողովածուն լույս է տեսել 1938 թվականին, «Մեր սերունդ» ամսագրում: Տասներկու տարի խմբագրել է մանկական «Դիլա» («Առավոտ») ամսագիրը, այնուհետև՝ «Լիտերատուրուլի Սաքարթվելո» («Գրական Վրաստան») թերթը: Բանաստեղծությունների եւ պոեմների շուրջ 30 ժողովածուների հեղինակ է:

դորներին, թե Շ ի ր ա զ ի ն Թբիլիսի սա-յաթնովյան վարդատոնին տանելը կարող է «զլխաց ա վ ա ն ք» դառնալ, ես բանի տեղ չորի եւ երեք տարի անընդմեջ նրան ընդգրկում էի Թբիլիսի մեկնող պատվիրակության կազմում: Իսկ Շիրազը ոչ միայն զլխացավանք չէր դառնում, այլև զարդարում էր մեր պատվիրակությունը: Նրա ելույթները, քիչ է պատկերավոր ասելը, իմաստուն էին՝ թաթախված հայ-վրացական բարեկամությամբ: Էլ չեմ խոսում նրա ժողովրդականությունից, որ, երբ երեւում էր, Թբիլիսիի հայ եւ վրացի հասարակությունը ալիքվում էր ծովի նման:

Ի.Նոնեշվիլու ստեղծագործություններում մշտապես առանձնացվել է հայրենասիրության ու մարդասիրության թեման, ուր մասնավորապես մեծ տեղ է տրվել հայ-վրացական դարավոր բարեկամությանը: Երկու ժողովուրդների գրականության պատմության էջերից հայտնի են Իոսեբ Նոնեշվիլու ջերմ կապերը Սիլվա Կապուտիկյանի, Հովհաննես Շիրազի, Համո Սահյանի, Վահագն Դավթյանի հետ: Ի թիվս թարգմանված մյուս բանաստեղծությունների, հայ ընթերցողը հատկապես սիրեց «Օջախ, դրոշ, ճշմարտություն»-ը՝ Համո Սահյանի թարգմանությամբ, որտեղ երկու ժողովուրդներին նույն հնչեղությամբ ծանոթ եւ չթարգմանվող այդ երեք բառը, Նոնեշվիլին համարում է խորհրդանիշն ու բնորոշիչը հայի ու վրացու նման էության, որի շնորհիվ նրանք միասնաբար շատ անգամ պարտության են մատնել թշնամուն:

- Հլը ընծի ըսա,- մի օր ասաց,- վրացիներն ընծնեն լավ կամ ընծի չափ մեծության բանաստեղծ ունի՞ն...

- Քեզնից լավ դժվար թե ունենան, բայց քեզ պես բանաստեղծ ունեն...

- Յա՛... էդ ո՞ր մեկն է, ըսա...
- Իոսեբ Նոնեշվիլին... Չգիտեմ՝ քեզնից մեծ է, թե փոքր, բայց քեզ նման ժողովրդական է, վրացիների սիրելին, այնպես որ, սիրելի՛ Շիրազ, պատրաստվիր նրա հետ մեջլիս մտնել...
- Լավ կըսես, Սկրտիչ, դու ընծի համոզե, որ էն ընծնեն մեծ բանաստեղծ է, որ կատաղեն, նախանձեն ու ինքս՝ ընծի եւ հետո նրան գերազանցեմ...

Օջախ ե՛ւ դրոշ, ե՛ւ ճշմարտություն՝
Չեն թարգմանվում այս բառերը մեզ մոտ.
Մանկուց են ծանոթ նրանք վրացուն,
Եվ հային նույնպես մանկուց են ծանոթ:

Իոսեբ Նոնեշվիլուն եւ Հովհաննես Շիրազին կապող մի ուրախ ու ջերմ պատմություն կա, որ գրի է առել արծակագիր, գրող եւ բանաստեղծ, Ախալքալաքիի ծնունդ, երեւանաբնակ Սկրտիչ Սարգսյանն (1924-2002թթ.) իր հուշերում: Ընթերցողի ուշադրությանն ենք ներկայացնում մի հատված այդ հիշողությունից.

«Չնայած որոշ «հեռախոս» մարդկանց հոր-

Իսկապես, «մեջլիսը» կայացավ: Շիրազն իսկապես իր մրցակից ընկերոջը հաղթեց: Ինքն էլ դա զգաց ժողովրդի անզուսպ ցնծությունից: Երեխայի նման ուրախացան ինքն էլ, Նոնեշվիլին էլ...
- Սազ որ ունենար, պտի ընծի տար, չէ՛... Հաղթել եմ...
Ծիծաղում ու ողջագուրվում էին երկուսն էլ... ու կատակում «մեջլիսը» Հայաստանում կրկնելու մասին»:

ԳԱՅԱՆԵ ԲՈՍՏԱՆՁՅԱՆ

6x6 grid with numbers 1-56 in various positions.

ՆԱԽՈՐԴ ՀԱՄԱՐԻ ԽԱՉԲՈՒՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ
ՀՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ. 7. Գլխատառ: 9.Ձարդ: 10.Գետ Վրաստանում: 11.Դերասան Էնթոնի ...: 13.Օժանդակություն, օգնություն: 16.Ամերիկացի ֆուտբոլիստ՝ Թիմոթի ...: 17.Արտակարգ իրավիճակների նախարարություն: 19.Ատամնալիցք: 22.Դերասան ... Իսթվուդ: 24.Ճառագիտ, հրապարակախոս: 25.Ձարմանքի բացականչություն: 27.Ամերիկյան բիզոն: 29.Ավվարիումային ձուկ: 32.Թախիլանի մայրաքաղաքը: 33.Չորս միավորից բաղկացած: 35.Հաշվիչ տախտակ Հին Հունաստանում եւ Հռոմում: 37.Խոհ, մտածոնը: 39.Ա.Պուշկինի դայակը ... Յակովլեա: 40.Չփից կարված: 43.Հիվանդություն, խոց: 44.Սուր եւ բարձր բացականչություն: 47.Մորթով կամ պինդ կտորով ծածկված սայլ: 49.Վրացի բանաստեղծ եւ արձակագիր ... Ծերեթելի: 50.Վրացական լրատվական թերթ: 53.Ուտը չունեցող: 54.Բայի հատկանիշներից: 55.«Ամբողջ, ... աշխարհ»: 57.Հատկապես սերմ, կորիզ: 58.Քաղաք Նիդերլանդներում:

Վրաստանի լրատվական կենտրոն «ՎՐԱՍՏԱՆ»
Մեր հասցեն՝ Թբիլիսի 0105
Գ.Աթոնելի փ. 5 հեռ. 2990-739, 2990-774
www.vrastan.ge
E-mail: vrastan.press@gmail.com
Գրանցման վկայական
№ 4 4 - 1439
«ԿՈԼՈՐ» հրատարակչություն
"ВРАСТАН"
Тбилиси, Грузия
«VRASTAN»
Georgia, Tbilisi
Индекс 66445